

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Tdo/40/2018
Identifikačné číslo spisu: 4112011509
Dátum vydania rozhodnutia: 04.09.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Paluda
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:4112011509.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Paludu a sudcov JUDr. Františka Moznera a JUDr. Martina Piovartsyho na neverejnom zasadnutí konanom dňa 4. septembra 2018 v Bratislave v trestnej veci obvinených J. F. a spol. pre zločin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), písm. b) ods. 2 písm. d) Tr. zák., s použitím § 138 písm. b), písm. j) Tr. zák., § 127 ods. 12 Tr. zák. spolupáchateľstvom podľa § 20 Tr. zák., o dovolaní obvinených J. F. a K. J. proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo dňa 30. novembra 2016, sp. zn. 1To/51/2016, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolania obvinených J. F. a K. J. sa o d m i e t a j ú.

Odôvodnenie

I.
Konanie predchádzajúce dovolaniu

Rozsudkom Okresného súdu Nitra (ďalej aj „prvostupňový súd“) z 20. apríla 2016, sp. zn. 2T/153/2012, boli obvinení J. F. a K. J. uznaní vinnými zo zločinu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), písm. b) ods. 2 písm. d) Tr. zák., s použitím § 138 písm. b), písm. j) Tr. zák., § 127 ods. 12 Tr. zák. spolupáchateľstvom podľa § 20 Tr. zák., na tom skutkovom základe, že

najmenej od 13. mája 2011 do 10. februára 2012 v obci F. K. XXX, kde žili ako druh a družka a bývali v spoločnej domácnosti s maloletými deťmi K. J. - D. (nar. XXXX), R. (nar. XXXX), Y. (nar. XXXX) a ich spoločným dieťaťom maloletým D. (nar. XXXX) zanedbávali osobnú starostlivosť o maloleté deti, nezabezpečili základnú hygienu detí a okolia, neposkytovali im primeranú výchovu, svojim správaním pod vplyvom alkoholu vyvolávali u detí atmosféru strachu a stresu, J. F. maloletého Y. a R. takmer denne neprimerane fyzicky trestal fackami, údermi varechou a remeňom po celom tele, kľáčaním počas denných a nočných hodín, zatváraním do iných miestností a v uvedenom období jedenkrát maloletého Y. zdvihol do výšky a hodil o posteľku, pričom v dôsledku konania J. F. a K. J. sa u maloletých D., R. a Y. J. plne rozvinul CAN syndróm a v dôsledku takéhoto konania K. J. a J. F. boli maloleté deti odňaté z ich domácnosti a umiestnené do náhradnej starostlivosti rozhodnutím Okresného súdu Nitra, sp. zn.

13PPOm/1/2012 zo dňa 10. februára 2012 a sp. zn. 26P/57/2012 zo dňa 16. februára 2012.

Prvostupňový súd uložil obvinenému J. F. podľa § 208 ods. 2 Tr. zák. v znení účinnom do 31. decembra 2015, nezistiac poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 Tr. zák., nezistiac priťažujúcu okolnosť podľa § 37 Tr. zák., s použitím § 38 ods. 2 Tr. zák., § 39 ods. 1 Tr. zák. nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 5 (päť) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. súd obvineného pre výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 73 ods. 2 písm. c) Tr. zák. súd obvinenému uložil ochranné protialkoholické liečenie ambulantnou formou.

Obvinenej K. J. prvostupňový súd uložil podľa § 208 ods. 2 Tr. zák., v znení účinnom do 31. decembra 2015, nezistiac poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 Tr. zák., nezistiac priťažujúcu okolnosť podľa § 37 Tr. zák., s použitím § 38 ods. 2 Tr. zák., § 39 ods. 1 Tr. zák. nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. súd obvinenú pre výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 73 ods. 2 písm. c) Tr. zák. súd obvinenej uložil ochranné protialkoholické liečenie ambulantnou formou.

Krajský súd v Nitre rozhodujúc o odvolaní prokurátora a obvinených J. F. a K. J. proti uvedenému rozsudku súdu prvého stupňa rozsudkom z 30. novembra 2016, sp. zn. 1To/51/2016, výrokom pod bodom I. podľa § 321 ods. 1 písm. b), písm. d), ods. 3 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok vo výrokoch o trestoch a vo výrokoch o ochranných opatreniach u oboch obvinených a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. uložil obvinenému J. F. podľa § 208 ods. 2 Tr. zák., v znení účinnom do 31. decembra 2015, nezistiac poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 Tr. zák., zistiac priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m) Tr. zák., s použitím § 38 ods. 2, ods. 4 Tr. zák. nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 10 (desať) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. súd obvineného pre výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 73 ods. 2 písm. c), písm. d) Tr. zák., § 74 ods. 1 Tr. zák. súd obvinenému uložil ochranné protialkoholické liečenie ambulantnou formou.

Obvinenej K. J. Krajský súd v Nitre podľa § 322 ods. 3 Tr. por. uložil podľa § 208 ods. 2 Tr. zák., v znení účinnom do 31. decembra 2015, zistiac poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. j) Tr. zák., nezistiac priťažujúcu okolnosť podľa § 37 Tr. zák., s použitím § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. súd obvinenú pre výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 73 ods. 2 písm. d) Tr. zák., § 74 ods. 1 Tr. zák. súd obvinenej uložil ochranné protialkoholické liečenie ambulantnou formou.

Výrokom pod bodom II. Krajský súd v Nitre podľa § 319 Tr. por. odvolania obvinených J. F. a K. J. zamietol, pretože zistil, že nie sú dôvodné.

II.

D o v o l a n i a

a vyjadrenie k nim

Proti citovanému rozsudku Krajského súdu v Nitre podal obvinený J. F. dovolanie prostredníctvom ustanoveného obhajcu JUDr. Martina Jánskeho dňa 3. júla 2017 a obvinená K. J. podala dovolanie prostredníctvom toho istého ustanoveného obhajcu dňa 6. decembra 2017, obaja z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), písm. i) Tr. por.

Obvinený J. F. v odôvodnení svojho dovolania uviedol, že s rozhodnutím odvolacieho súdu nesúhlasí, pričom uložený trest považuje za neprimerane prísny, keďže trest uložený prvostupňovým súdom považoval za dostatočný. Poukázal na to, že súčasťou práva na obhajobu je nepochybne aj právo na náležité odôvodnenie druhu a dĺžky uloženého trestu, čo bolo v predmetnej veci zo strany odvolacieho súdu porušené, pretože v napadnutom rozsudku sa odôvodnenie sprísnenia uloženého trestu obmedzilo prakticky len na odkaz na namietanú nesprávnosť postupu prvostupňového súdu a konštatovanie, že na predchádzajúce odsúdenie obvineného možno prihliadnuť. Takéto odôvodnenie je podľa názoru obvineného prinajmenšom nedostatočné, navyiac, ak sa v jeho dôsledku zvýšila dolná hranica trestnej sadzby a odvolací súd uložil obvinenému trest odňatia slobody vo výmere desať rokov oproti pôvodne prvostupňovým súdom uloženým piatim rokom.

Obvinený taktiež nesúhlasí s odmietnutím mimoriadneho zníženia trestu zo strany krajského súdu, a to ani z dôvodov uvedených v odôvodnení napadnutého rozsudku, pretože zo znenia § 39 ods. 1 Tr. zák. nevyplýva, že by pomery odsúdeného, jeho osobnostná výbava, nemohli alebo nemali byť zohľadnené pri úvahe súdu o tom, či použitie trestnej sadzby ustanovenej Trestným zákonom bolo pre páchatel'a neprimerane prísne, keď na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania. Naopak, keďže rozhodnutím Okresného súdu Nitra z 10. februára 2012, sp. zn. 13PPOm/1/2012 a zo 16. februára 2012, sp. zn. 26P/57/2012, boli maloleté deti odňaté z domácnosti obvinených a umiestnené v náhradnej starostlivosti, týmto rozhodnutím civilného súdu bola zabezpečená ochrana spoločnosti, pričom aj z tohto dôvodu podľa obvineného nepochybne postačuje uložiť mu aj trest kratšieho trvania.

V tejto súvislosti obvinený poukázal aj na nesplnenie podmienok pre postup podľa ustanovenia § 38 ods. 4 Tr. zák., keďže prvostupňový súd na jeho prechádzajúce odsúdenia neprihliadol vzhľadom na ich odlišný charakter, a to aj čo sa týka odsúdenia Okresného súdu Nitra sp. zn. 4T/88/07 za prečin podľa § 289 ods. 1 písm. b) Tr. zák., s podmienčne odloženým, avšak nakoniec vykonaným trestom odňatia slobody. Rovnako tak podľa obvineného prvostupňový súd správne aplikoval aj ustanovenie § 39 ods. 1 Tr. zák., keď mu uložil trest kratšieho trvania. Skutočnosť, že odvolací súd v zmysle § 39 ods. 1 Tr. zák. nepostupoval a zároveň prihliadol aj na priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m) Tr. zák., v dôsledku čoho postupoval podľa § 38 ods. 4 Tr. zák., zakladá podľa obvineného dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

Na základe uvedeného obvinený navrhol, aby dovolací súd v zmysle ustanovení § 386 Tr. por. vyslovil porušenie zákona zo zistených dôvodov, napadnutý rozsudok Krajského súdu v Nitre z 30. novembra 2016, sp. zn. 1To/51/2016 zrušil a prikázal odvolaciemu súdu, aby vec znovu v potrebnom rozsahu prerokoval a rozhodol.

Obvinená K. J. v odôvodnení svojho dovolania taktiež vyslovila svoj nesúhlas s tým, že odvolací súd v napadnutom rozsudku vytkol prvostupňovému súdu aplikáciu § 39 ods. 1 Tr. zák., pričom poukázala na znenie tohto ustanovenia a v tejto súvislosti uviedla, že z tohto ustanovenia nijako nevyplýva, že by pomery odsúdenej, jej osobnostná výbava nemali alebo nemohli byť zohľadnené pri formulovaní záverov súdu o tom, či použitie trestnej sadzby ustanovenej Trestným zákonom je pre páchatel'a neprimerane prísne, keď na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania. V konaní boli podľa názoru obvinenej dostatočným spôsobom preukázané jej osobnostné pomery, či už po intelektuálnej stránke (simplexná osobnosť, etylicky depravovaná, intelektovo a mnesticky podpriemerná), ako aj sociálne pomery (prvý starší manžel zastrešujúci celú starostlivosť o rodinu, úmrtie novorodenca, ovdovenie v mladom veku, alkoholizmus, nesamostatnosť pri výchove troch maloletých detí,

neschopnosť plánovať a organizovať život v rodine). Rovnako tak je podľa jej názoru potrebné zohľadniť aj spôsob, akým mala odsúdená trestný čin spáchať (opomenutím), pričom v priebehu konania pred prvostupňovým súdom nebolo preukázané, že by odsúdená deti priamo fyzicky bila a osobne podrobovala neprimeraným fyzickým atakom, avšak opomínala povinnosti, ktoré mala ako matka v zmysle zákona o rodine. Z uvedeného je podľa obvinenej možno prijať záver, že konanie, resp. opomenutie konania odsúdenej voči maloletým deťom nebolo úmyslom zo strany obvinenej, ale bolo v konečnom dôsledku výsledkom jej osobnostných pomerov a iných okolností.

Uvedené podľa nej preukazuje aj vykonané dokazovanie, z ktorého je zrejmé (a konštatuje to aj prvostupňový súd v odôvodnení svojho rozhodnutia), že maloleté deti boli pod pravidelným lekárskeym dozorom, netrpeli zvýšenou chorobnosťou (s výnimkou jedného), pravidelne a bez absencií chodili do školy, nosili si jedlo aj pomôcky, pričom kvalitu jedla, stav pomôcok a oblečenia, tvorbu zásob v rodine možno vyhodnocovať len s ohľadom na príjmové možnosti rodiny a celkový počet jej príslušníkov. Poukázala tiež na skutočnosť, že pred spáchaním trestného činu viedla riadny život, čo bolo napokon skonštatované a vyhodnotené ako poľahčujúca okolnosť aj odvolacím súdom. Z uvedeného je podľa obvinenej zrejmé, že boli splnené všetky zákonné predpoklady a podmienky pre mimoriadne zníženie trestu podľa § 39 ods. 1 Tr. zák. Odvolací súd vo svojom rozsudku nesprávne vyhodnotil okolnosti prípadu, ako aj osobnostné pomery obvinenej pri ukladaní trestu, keď nepostupoval v zmysle § 39 ods. 1 Tr. zák.

Rovnako ako obvinený J. F., aj obvinená K. J. poukázala na to, že ochrana spoločnosti, resp. objektu trestného činu bola zabezpečená už rozhodnutím Okresného súdu Nitra z 10. februára 2012, sp. zn. 13PPOm/1/2012, a zo 16. februára 2012, sp. zn. 26P/57/2012, ktorým boli maloleté deti odňaté zo spoločnej domácnosti obvinených a umiestnené do náhradnej starostlivosti. Aj z tohto dôvodu postačuje podľa obvinenej uloženie trestu kratšieho trvania a teda aj uvedená skutočnosť odôvodňuje postup podľa § 39 ods. 1 Tr. zák.

Zároveň obvinená (zhodne s obvineným J. F.) poukázala na nedostatočnú odôvodnenosť napadnutého rozhodnutia, predovšetkým vo vzťahu k odôvodneniu uloženia viac ako dvojnásobku pôvodne uloženého trestu odňatia slobody, keď odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozsudku obmedzil na jeden, resp. dva odseky, v dôsledku čoho došlo k zásadnému porušeniu jej práva na obhajobu.

S poukazom na uvedené obvinená navrhla, aby dovolací súd v zmysle § 386 Tr. por. vyslovil porušenie zákona vzhľadom na uvedené dovolacie dôvody, napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a prikázal odvolaciemu súdu, aby vec znovu v potrebnom rozsahu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvinenej K. J. sa podaním z 28. marca 2018 vyjadrila vedúca oddelenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, odboru sociálnych vecí Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, ktorá uviedla, že správnosť právneho posúdenia dĺžky trestu nie je v kompetencii orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, pričom dĺžka trestu obvinenej podľa jej názoru neovplyvní kvalitu života maloletých detí, ich ďalší sociálny, fyzický či psychický vývin, keďže maloleté deti sú v súčasnosti umiestnené v náhradnej starostlivosti, bez kontaktu s matkou, ktorú aj odmietajú a perspektívne sa ich návrat do starostlivosti matky nejaví ako reálny.

Prokurátor sa k dovolaniam obvinených do dňa konania neverejného zasadnutia nevyjadril.

Spis spolu s podanými dovolaniami bol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky predložený 29. júna 2018.

III.

Konanie pred dovolacím súdom

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolania

boli podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 1, ods. 2 Tr. por.), oprávnenými osobami [§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.], v zákonnej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.), a že spĺňajú obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1 a ods. 2 Tr. por.). Okrem toho zistil, že bola splnená aj podmienka dovolania podľa § 372 ods. 1 Tr. por., veta prvá, keďže obvinení pred podaním dovolania využili svoje právo podať riadny opravný prostriedok a o tomto bolo rozhodnuté.

Súčasne však dospel k záveru, že podané dovolania oboch obvinených je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, nakoľko je zrejmé, že nie sú naplnené dôvody dovolania uvedené v § 371 ods. 1 písm. c), písm. i) Tr. por.

Úvodom je potrebné uviesť, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu, ktorým sa má zabezpečiť náprava procesných a hmotnoprávných chýb taxatívne uvedených v ustanovení § 371 ods. 1 písm. a) až n) Tr. por. Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok (s výnimkou dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Tr. por.) neslúži na revíziu skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu. Právo na obhajobu v zmysle tohto dovolacieho dôvodu je potrebné chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu (§ 34 ods. 4 Tr. por.).

V rámci tohto dovolacieho dôvodu obaja obvinení namietali nedostatočné odôvodnenie rozsudku krajského súdu vo vzťahu k nepoužitiu inštitútu mimoriadneho zníženia trestu podľa § 39 ods. 1 Tr. zák., čím podľa ich názoru došlo k porušeniu ich práva na obhajobu. Z predloženého spisového materiálu je zrejmé, že postup v zmysle § 39 ods. 1 Tr. zák. a z toho vyplývajúce zníženie trestu pod dolnú hranicu trestnej sadzby odôvodnil prvostupňový súd u oboch obvinených odstupom času od spáchania skutku (päť rokov) a okolnosťami prípadu spočívajúcimi v nedostatočnej osobnostnej výbave obvinených (simplexná osobnosť, etylicky depravovaná, intelektovo a mnesticky podpriemerná). Odvolací súd nesprávnu aplikáciu mimoriadneho zníženia trestu u oboch obvinených odôvodnil poukazom na vysoký stupeň závažnosti vzhľadom na spôsob a formy konania oboch obvinených, ich spoločné konanie, ktoré obaja popierali a nad svojim konaním neprejavili ani v odvolacom konaní ani len najmenšiu ľútosť, pričom ich konanie smerovalo voči trom maloletým deťom a u všetkých zanechalo trvalé následky vo forme CAN syndrómu (syndrómu týraného, zneužívaného a zanedbávaného dieťaťa). Odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku tiež uviedol, že pokiaľ prvostupňový súd poukazoval na nedostatočnú osobnostnú výbavu obvinených, tak túto možno v zmysle § 39 ods. 1 Tr. zák. posudzovať len v rámci pomerov páchatel'a a nie v rámci posudzovania okolností prípadu, do ktorého je možné zahrnúť spôsob, akým mal byť čin spáchaný, zavinenie, následok, prípadne spoluúčasť iných osôb, poškodeného a pod.

Vychádzajúc z uvedeného je potrebné uviesť, že súd pri rozhodovaní o použití inštitútu mimoriadneho zníženia trestu musí zistiť nielen skutočnosti nasvedčujúce mimoriadnym okolnostiam prípadu alebo pomerom páchatel'a, ale aj odôvodniť, prečo považuje uloženie trestu v rámci trestnej sadzby za neprimerané. Pokiaľ teda obvinení vo svojich dovolaniach namietajú nedostatočné odôvodnenie rozsudku krajského súdu, v tejto súvislosti je potrebné upriamiť ich pozornosť v prvom rade na odôvodnenie rozsudku prvostupňového súdu, v ktorom tento použitie inštitútu mimoriadneho zníženia trestu u oboch obvinených odôvodnil len jednou vetou, bez akéhokoľvek bližšieho odôvodnenia toho, prečo považoval uloženie trestu v rámci pôvodnej trestnej sadzby za neprimerané. Naproti tomu odvolací súd vo svojom rozhodnutí v dvoch odsekoch jasne a výstižne uviedol, prečo použité ustanovenia § 39 ods. 1 Tr. zák., upravujúceho mimoriadne zníženie trestu, nepovažoval v predmetnej veci za správne. Možno preto uzavrieť, že krajský súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia dostatočným spôsobom vysporiadal s tým, prečo podľa jeho názoru neprichádza do úvahy použitie inštitútu mimoriadneho zníženia trestu a z tohto dôvodu nemožno v predmetnej veci konštatovať naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť. V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd oprávnený skúmať iba to, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol subsumovaný pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú dve alternatívy a síce, že skutok mal byť právne posúdený ako iný trestný čin alebo že skutok nie je trestným činom. Spomenutý dovolací dôvod napĺňa aj zistenie, že rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

V rámci tohto dovolacieho dôvodu obvinený J. F. namietal nesprávne použitie § 37 písm. m) Tr. zák. odvolacím súdom a obaja obvinení namietali nepoužitie inštitútu mimoriadneho zníženia trestu podľa § 39 ods. 1 Tr. zák.

Pokiaľ ide o obvinenými namietané neaplikovanie inštitútu mimoriadneho zníženia trestu podľa § 39 ods. 1 Tr. zák., dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje na stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu, prijaté 14. júna 2010, sp. zn. Tpj 46/2010, uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 5, roč. 2011, v zmysle ktorého „hmotnoprávne ustanovenie § 39 Tr. zák. (resp. § 40 Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006) o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody svojou povahou a významom sa primkyna ku všeobecným hľadiskám stanoveným pre voľbu druhu trestu a jeho výmery v § 34 ods. 1, ods. 3, ods. 4 Tr. zák. a nasl. a na rozdiel od ustanovení § 41, § 42 (o ukladaní úhrnného, spoločného a súhrnného trestu) alebo ustanovenia § 47 ods. 2 Tr. zák., ktoré sú taktiež hmotnoprávne, ale kogentnej povahy, ho nemožno podriaďiť pod „nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia“, zakladajúce dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

Pokiaľ nejde o situáciu, keď výrok o treste nemôže obstať v dôsledku toho, že je chybný výrok o vine, možno výrok o treste nepadnúť z hmotnoprávnej pozície zásadne len prostredníctvom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por.

Vzájomný vzťah dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. a § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por. je taký, že prvý z nich je všeobecným hmotnoprávnym dôvodom a druhý špeciálnym hmotnoprávnym dôvodom vzťahujúcim sa k výroku o treste. Z logiky tohto vzťahu potom vyplýva, že samotný výrok o treste okrem prípadov nesprávnej aplikácie ustanovení kogentnej povahy viažucej sa k rozhodovaniu o treste môže byť napadnutý prostredníctvom nie všeobecného, ale len prostredníctvom špeciálneho dovolacieho dôvodu, ktorý sa viaže k takému výroku.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por. nie je naplnený tým, že obvinenému nebol uložený trest za použitia § 39 Tr. zák. (resp. § 40 Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006), v dôsledku čoho uložený trest má byť neprimeraný lebo pokiaľ súd nevyužil moderačné oprávnenie podľa uvedených ustanovení a trest vymeral v rámci nezniženej trestnej sadzby, nemožno tvrdiť, že trest bol uložený mimo trestnú sadzbu stanovenú Trestným zákonom za trestný čin, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného. Nepoužitie ustanovenia § 39 Tr. zák. resp. § 40 Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006 nezakladá žiadny dovolací dôvod.“

Z uvedeného je zrejmé, že skutočnosť, že krajský súd (na rozdiel od prvostupňového súdu) pri ukladaní trestu obom obvineným nepoužil inštitút mimoriadneho zníženia trestu podľa § 39 ods. 1 Tr. zák., sama o sebe nezakladá žiaden dovolací dôvod.

Nad rámec uvedeného je potrebné uviesť, že neprimeraná dĺžka trestného konania môže odôvodňovať postup podľa § 39 ods. 1 Tr. zák. (porovnaj rozsudok najvyššieho súdu z 18. marca 2010, sp. zn. 5 To 14/2009, uverejnený v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 10, roč. 2011). Primeranosť dĺžky konania sa vždy posudzuje s prihliadnutím na konkrétne okolnosti prípadu, pričom súd pri posudzovaní berie do úvahy skutkovú, právnu a procesnú zložitost' prípadu, ako

aj správanie štátnych orgánov a účastníkov konania (porovnaj napr. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Pélissier and Sassi proti Francúzsku z 25. marca 1999, č.25444/94, ods. 67, vo veci Kemmache proti Francúzsku z 27. novembra 1991, č. 12325/86, 14992/89, ods. 60 alebo vo veci Masár proti Slovenskej republike z 3. mája 2012, č. 66882/09, ods. 23). V predmetnej veci by však aplikácia uvedeného neprichádzala do úvahy, pretože dĺžka trestného konania bola ovplyvnená práve postojom obvinených k trestnému stíhaniu, konkrétne neustálou snahou prvostupňového súdu zistiť aktuálnu adresu obvinených na doručovanie písomností, pretože títo aj na napriek poučeniu podľa § 34 ods. 5 Tr. por. o tom, že v prípade zmeny adresy sú povinní túto skutočnosť bez meškania oznámiť orgánu činnému v trestnom konaní alebo súdu, s ktorým boli obaja obvinení oboznámení pred svojim výsluchom dňa 16. marca 2015 (č.l. 20 a č.l. 22 spisu), túto povinnosť neplnili a zmenu svojej adresy na doručovanie písomností súdu neoznámali.

Vo vzťahu k obvineným J. F. namietanému zohľadneniu príťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. m) Tr. zák., spočívajúcej v predchádzajúcom odsúdení za trestný čin, na ktorú súd môže podľa povahy predchádzajúceho odsúdenia neprihliadať, je potrebné uviesť, že použitie príťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. m) Tr. zák. je založené na tzv. materiálnom chápaní recidívy, čo znamená, že súd musí skúmať okolnosti charakterizujúce vzťah obvineného k trestnej činnosti, možnosti jeho nápravy, povahu trestnej činnosti a jej závažnosť. V predmetnej veci krajský súd na str. 5 rozsudku odôvodnil, prečo prihliadol na predchádzajúce odsúdenie obvineného, keď tento bol 14-krát súdne trestaný, z toho naposledy vo výkone trestu odňatia slobody v roku 2009, kedy vykonal pôvodne podmiečne odložený trest odňatia slobody vo výmere 4 mesiacov. Keďže nepoužitie ustanovenia § 37 písm. m) Tr. por. je podobne ako aplikácia inštitútu mimoriadneho zníženia trestu fakultatívne, jeho použitie odvolacím súdom v predmetnej veci, s primeraným odôvodnením poukazujúcim na predchádzajúce odsúdenia obvineného, samo o sebe nemôže zakladať naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., ani podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por. a ani žiadneho iného dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 Tr. por.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že v predmetnej veci nie sú splnené dôvody dovolania predpokladané ustanoveniami § 371 ods. 1 písm. c), písm. i) Tr. por. a z tohto dôvodu dovolania obvinených J. F. a K. J. na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.